

Ze herinnerde zich niet dat ze dood was gegaan.

Met een vage ongerustheid vroeg ze zich af of de boze stemmen die van ver tot haar doordrongen, betekenden dat ze opnieuw dat einde der einden zou ondergaan: de dood.

Als dat zo was, kon ze er absoluut niets tegen beginnen.

Hoewel ze zich niet herinnerde dat ze dood was gegaan, had ze nog wel een vage herinnering aan een later tijdstip, waarop een ernstige stem fluisterde dat ze gestorven was, dat de dood haar was komen halen, maar dat hij zijn mond over de hare had gedrukt en haar roerloze longen met zijn adem had gevuld, met zijn leven, en op die manier het hare had teruggehaald. Ze had geen idee gehad wie het was die over dat onvoorstelbare kunststuk vertelde, of wie 'hij' was.

Die eerste nacht, toen ze de verre, lichaamloze stemmen slechts als een vage indruk waarnam, had ze begrepen dat er mensen om haar heen waren die, hoewel ze weer leefde, niet geloofden dat ze de rest van de nacht in leven zou blijven. Maar nu wist ze dat dat wel was gebeurd; ze was nog vele nachten daarna in leven gebleven, misschien in reactie op vertwijfelde gebeden en plechtige geloftes die in die eerste nacht aan haar bed werden gefluisterd.

Maar ook al herinnerde ze zich het doodgaan zelf niet, des te meer voelde ze nog de pijn voordat ze was weggezakt in die diepe vergetelheid. Die pijn vergat ze nooit. Ze herinnerde zich dat ze alleen en verbeten tegen al die mannen had gevochten, mannen die hun tanden hadden ontbloot als een meute wilde honden tegen een haas. Ze herinnerde zich de regen van brute klappen waardoor ze tegen de grond was geslagen, zware laarzen die haar hadden geschopt toen ze daar eenmaal lag, en het harde knappen van botten. Ze herinnerde zich het bloed, heel veel bloed, aan hun vuisten en hun laarzen. Ze herinnerde zich de brandende paniek omdat ze geen lucht had om te hijgen van de doodstrijd, geen lucht

om te schreeuwen van de pijn, die haar leek te verpletteren.

Enige tijd later – of het uren of dagen waren, wist ze niet – toen ze onder schone lakens in een onbekend bed had gelegen en had opgekeken in zijn grijze ogen, wist ze dat sommigen een nog ergere pijn toebedeeld kregen dan die waaraan zij had geleden.

Ze wist niet hoe hij heette. Uit de diepe smart die duidelijk in zijn blik was te lezen, maakte ze op dat ze dat ongetwijfeld wel had moeten weten. Eerder nog dan haar eigen naam, eerder dan het leven zelf, wist ze dat ze zijn naam had moeten kennen, maar die kende ze niet. Ze had zich nog nooit zo diep geschaamd.

Daarna zag ze als haar eigen ogen gesloten waren voortdurend de zijne, en ze zag niet alleen het machteloze lijden erin, maar ook het licht van een hoop die zo vurig was dat die alleen door oprechte liefde kon worden gevoed. Zelfs in de diepste duisternis die haar geest overschaduwde, weigerde ze het licht in zijn ogen te laten doven en dwong ze zichzelf daarom in leven te blijven.

Op een bepaald ogenblik herinnerde ze zich zijn naam. Daarna wist ze die meestal wel. Soms niet. Soms, als ze door pijn werd overmand, vergat ze zelfs haar eigen naam.

Nu Kahlans mannen zijn naam hoorde grauwen, herkende ze die en wist ze wie hij was. Met hardnekkige vastberadenheid klampte ze zich aan die naam vast – Richard – en aan haar herinnering aan hem, aan wie hij was en alles wat hij voor haar betekende.

Zelfs later nog vreesden mensen dat ze zou sterven, maar zij wist dat ze zou blijven leven. Ze moest wel, voor Richard, haar man. Voor het kind dat ze in haar schoot droeg. Zijn kind. Hun kind.

Eindelijk, door de geluiden van boze mannen die Richard bij zijn naam noemden, gingen Kahlans ogen moeizaam open. Ze kneep ze half dicht tegen de folterende pijn die, hoewel niet uitgebannen, toch in elk geval getemperd was geweest toen ze zich in haar cocon van slaap had bevonden. Ze werd begroet door een amberkleurige gloed in het kamertje om haar heen. Aangezien het licht niet fel was, veronderstelde ze dat er ofwel iets voor een raam hing dat het zonlicht temperde, of dat het buiten schemerde. Als ze wakker werd, zoals nu, had ze nooit enig idee van de tijd of van hoe lang ze had geslapen.

Ze ging met haar tong langs haar droge verhemelte. Haar lichaam voelde loodzwaar aan door de diepe slaap, die nog niet verdreven was. Ze was zo misselijk als die keer, toen ze klein was, dat ze drie gekonfijte appels had gegeten voordat ze een bootreis ging maken op een warme, winderige dag. Het was nu ook zo warm: zomerwarm. Ze spande zich in om helemaal wakker te worden, maar haar ontwakende bewustzijn leek stuurloos rond te dobberen op een uitgestrekte schaduwrijke zee.

Haar maag keerde zich bijna om. Ze moest zich plotseling tot het uiterste inspannen om niet over te geven. Ze wist maar al te goed dat in haar huidige toestand weinig dingen meer pijn deden dan braken. Haar oogleden zakte weer dicht en ze zonk weg naar een nog donkerder plek. Ze hield zichzelf tegen, dwong haar gedachten weer naar de oppervlakte en gebruikte haar wilskracht om haar ogen te openen. Ze wist het weer: ze kreeg kruiden om de pijn te verminderen en haar te helpen slapen. Richard had verstand van kruiden. Door de kruiden zakte ze in elk geval weg in een soort bedwelming. Hoewel ze dan nog steeds pijn had, was die offer.

Langzaam en voorzichtig, om de tweesnijdende dolken die hier en daar tussen haar ribben gedreven leken te zijn niet te verdraaien, ademde ze dieper in. De geur van balsemdennen en pijnbomen vulde haar longen en hielp haar maag te kalmeren. Het was niet de lucht van bomen tussen de andere bosgeuren, tussen vochtige afgevallen bladeren, paddestoelen en kaneelvarens, maar het aangename aroma van bomen die pas geveld en verwerkt waren. Ze concentreerde zich om haar gezichtsvermogen scherp te stellen en zag voorbij het voeteneinde van het bed een muur van bleek, pas ontschorst hout, waar hier en daar sap langs druppelde, uit die plekken waar recent gehouwen was met een bijl. Zo te zien was het hout haastig gekapt en gespleten, maar het was strak aangepast, met een precisie die blijk gaf van kennis en ervaring.

Het kamertje was klein; in het Paleis van de Belijdsters, waar ze was opgegroeid, zou zo'n klein kamertje nog niet eens dienst doen als linnenkamer. Bovendien zou het daar stenen muren hebben, of zelfs marmereen. Het houten kamertje beviel haar; ze vermoedde dat Richard het had gebouwd om haar te beschermen. Het voelde bijna alsof hij zijn sterke armen om haar heen had. Marmer, met zijn koele waardigheid, zou haar nooit zo kunnen troosten.

Achter het voeteneinde van het bed zag ze een vliegende vogel in het hout. Hij was met een paar zekere halen van een mes uitgesneden in een stam van de muur, op een vlakke plek die nauwelijks groter was dan haar hand. Richard had haar iets gegeven om naar te kijken. Af en toe, als ze om een kampvuur zaten, had ze hem terloops een gezicht of een dier uit een stuk hout zien snijden. De vogel, die zwevend met gespreide vleugels de wacht over haar hield, drukte een gevoel van vrijheid uit. Toen ze verder naar rechts keek, zag ze een bruine wollen deken voor de deuropening hangen. Van de andere kant van de deuropening klonken flarden van boze, dreigende stemmen.

'Het is niet onze keuze, Richard... We moeten aan onze eigen gezinnen denken... Onze vrouwen en kinderen...'

Omdat ze wilde weten wat er aan de hand was, probeerde Kahlan zich

op te richten op haar linkerelleboog. Om de een of andere reden kon ze haar arm niet gebruiken zoals ze had verwacht. Als een bliksemflits schoot de pijn door het merg van haar bot en explodeerde in haar schouder.

Scherp inademend vanwege de folterende pijn door de poging zich te bewegen, viel ze terug voordat ze er ook maar in was geslaagd om haar schouder een paar centimeter van het bed te tillen. Door haar gehijg draaiden de dolken in haar zijden rond. Ze moest zichzelf dwingen langzamer te ademen om de stekende pijn onder controle te krijgen. Toen de ergste pijn in haar arm en de steken in haar ribben afnamen, kreunde ze eindelijk zacht.

Met weloverwogen kalmte keek ze langs haar linkerarm naar beneden. De arm was gespalkt. Toen ze dat zag, herinnerde ze zich ook weer dat dat zo was. Ze verweet zichzelf dat ze er niet aan had gedacht voordat ze had geprobeerd erop te leunen. Het kwam door de kruiden, wist ze, dat ze niet helder kon denken. Omdat ze bang was dat ze nog een onvoorzichtige beweging zou maken en aangezien ze toch niet kon gaan zitten, spande ze zich in om haar geest helder te krijgen.

Ze hief voorzichtig haar rechterhand en streek met haar vingers over het zweetlaagje op haar voorhoofd, dat door de pijnscheut was ontstaan. Haar rechter schoudergewricht deed pijn, maar werkte goed. Ze was blij met die kleine meevaller. Ze raakte haar opgezette ogen aan en begreep toen waarom het pijn had gedaan om naar de deur te kijken. Behoedzaam verkenden haar vingers een onbekend landschap van gezwollen vlees. Haar verbeelding kleurde het afschuwelijk bont en blauw. Toen haar vingers over sneden in haar wang gingen, voelde dat alsof gloeiende kooltjes tegen rauwe, blootliggende zenuwen schrooiden.

Ze had geen spiegel nodig om te weten dat ze er vreselijk uitzag. Ze kon ook zien hoe erg het was als ze opkeek in Richards ogen. Ze wilde dat ze mooi kon zijn voor hem, al was het alleen maar om het lijden uit zijn ogen te verdrijven. Hij las haar gedachten en zei dan altijd: 'Met mij gaat het prima. Hou op je zorgen over mij te maken en concentreer je erop zelf beter te worden.'

Met een bitterzoet verlangen herinnerde Kahlan zich hoe ze tegen Richard aan had gelegen, hun ledematen verstrengeld in heerlijke uitputting, zijn huid warm tegen de hare, zijn grote hand op haar buik terwijl ze op adem kwamen. Het was een kwelling te moeten beseffen dat ze hem niet in haar armen kon houden. Ze hield zichzelf voor dat het alleen een kwestie van wat tijd en wat genezing was. Ze waren samen, en dat was het belangrijkste. Alleen al zijn aanwezigheid werkte genezend. Ze hoorde Richards stem, aan de andere kant van de deken voor de deuropening, die klonk alsof hij zich met moeite beheerste; hij bena-

drukte zijn woorden alsof elk ervan hem een fortuin had gekost. ‘We hebben alleen wat tijd nodig...’

De stemmen van de mannen klonken verhit en beslist toen ze allemaal tegelijk begonnen te praten. ‘Dit is niet wat we willen, dat weet je wel, Richard, je kent ons toch... Maar als hier nou problemen van komen?... We hebben van de oorlog gehoord. Je hebt zelf gezegd dat ze uit het Middenland komt. We kunnen niet toestaan... We zullen niet...’

Kahlan luisterde en verwachtte het geluid van het trekken van zijn zwaard te horen. Richard had een bijna oneindig geduld, maar kende weinig tolerantie. Cara, zijn lijfwacht en hun vriendin, was ongetwijfeld ook buiten; Cara kende noch geduld, noch tolerantie.

In plaats van zijn zwaard te trekken, zei Richard: ‘Ik vraag niemand om me iets te geven. Ik wil alleen met rust gelaten worden op een vredige plek waar ik voor haar kan zorgen. Ik wilde dicht bij Hartland zijn voor het geval ze iets nodig had.’ Hij zweeg even. ‘Alsjeblieft... alleen totdat ze wat beter is.’

Kahlan wilde wel naar hem schreeuwen: *Nee! Waag het niet hen te smeken, Richard! Ze hebben het recht niet om jou te laten smeken. Ze hebben het recht niet! Ze zouden nooit kunnen begrijpen wat voor offers jij hebt gebracht.*

Maar ze kon weinig meer doen dan verdrietig zijn naam fluisteren. ‘Stel ons niet op de proef... We zullen jullie huis in de fik steken als dat moet! Je kunt niet tegen ons allemaal op; wij hebben het recht aan onze kant.’

De mannen tierden en zwoeren duistere eden. Ze verwachtte dat hij nu toch wel zijn zwaard zou trekken. In plaats daarvan antwoordde Richard de mannen met kalme stem; Kahlan kon hem niet verstaan. Er viel een beklemmende stilte.

‘Wij vinden dit ook niet leuk, Richard,’ zei iemand uiteindelijk schaapectig. ‘We hebben geen keuze. We moeten aan onze eigen gezinnen en alle anderen denken.’

Een andere man sprak verontwaardigd: ‘Bovendien ben je blijkbaar plotseeling een hoge piet geworden, met je mooie kleren en je zwaard, heel anders dan vroeger, toen je nog woudloper was.’

‘Ja,’ zei een ander. ‘Omdat jij nou toevallig hebt gereisd en iets van de wereld hebt gezien, betekent dat nog niet dat je hier terug kunt komen met een air alsof je beter bent dan wij.’

‘Ik heb me niet gehouden aan wat volgens jullie mijn plaats is,’ zei Richard. ‘Is dat wat jullie bedoelen?’

‘Je hebt je herkomst, je wortels de rug toegekeerd, zo zie ik het; je vindt onze vrouwen niet goed genoeg voor de grote Richard Cypher. Nee, hij

moest zo nodig met een vrouw van ver weg trouwen. En dan kom je hier terug om te laten zien hoe geweldig je bent.'

'Hoe dan? Waardoor? Door te trouwen met de vrouw van wie ik hou? Zien jullie dat als verwaand? Ontneemt dat me mijn recht om rustig mijn leven te leiden? Ontneemt het haar het recht om te genezen, om beter te worden en verder te leven?'

Deze mannen kenden hem als Richard Cypher, een eenvoudige woudloper, niet als degene die hij had ontdekt dat hij in werkelijkheid was en degene die hij was geworden. Hij was dezelfde man als vroeger, maar ze hadden hem in heel veel opzichten nooit gekend.

'Je zou op je knieën moeten liggen om tot de Schepper te bidden om je vrouw te genezen,' bracht een andere man in het midden. 'De hele mensheid is verachtelijk en nietswaardig. Je zou moeten bidden en de Schepper om vergiffenis vragen voor je slechte daden en je zondigheid; die hebben jou en je vrouw in de problemen gebracht. In plaats daarvan wil je je problemen meebrengen naar eerlijke, hardwerkende mensen. Je hebt het recht niet om te proberen ons op te zadelen met je verdorven problemen. Dat is niet wat de Schepper wil. Je zou eens aan ons moeten denken. De Schepper wil dat je bescheiden bent en anderen helpt; daarom heeft Hij haar geveld: om jullie een lesje te leren.'

'Heeft hij je dat verteld, Albert?' vroeg Richard. 'Komt die Schepper van jou met je praten over zijn bedoelingen en vertrouwt hij jou zijn wensen toe?'

'Hij praat tegen iedereen die de juiste nederige houding heeft om naar Hem te luisteren,' fulmineerde Albert.

'Bovendien,' zei een andere man, 'heeft die Imperiale Orde waartegen je ons waarschuwt ook wel een paar goede kanten. Als je niet zo'n stijfkop was, Richard, zou je dat wel inzien. Er is niets mis mee om te willen dat iedereen behoorlijk wordt behandeld. Dat is alleen maar billijk. Het is niet meer dan rechtvaardig. Dat zijn de wensen van de Schepper, dat moet je toch toegeven, en dat is ook waarvoor de Imperiale Orde pleit. Als je niet eens kunt inzien dat dat een goede kant van de Orde is... nou, dan kun je maar beter snel oprassen.'

Kahlan hield haar adem in.

Op veelzeggende toon zei Richard: 'Het zij zo.'

Dit waren mannen die Richard kende; hij had hen bij hun naam aangesproken en hen herinnerd aan een gezamenlijk verleden. Hij had geduld met hen gehad. Nu zijn geduld eindelijk op was, kon hij hen niet meer verdragen.

Paarden snoven en stampten, en hun leren tuig kraakte toen de mannen hen bestegen. 'Morgenochtend zijn we terug om de boel hier plat te branden. Zorg maar dat we jou of de jouwen hier niet in de buurt vinden,

anders branden jullie mee.' Na een paar laatste vloeken stoven de mannen weg. Het geluid van de roffelende hoeven op de grond dreunde door Kahlans rug. Zelfs dat deed pijn.

Ze glimlachte een klein lachje voor Richard, ook al kon hij haar niet zien. Ze wilde alleen dat hij niet voor haar had gesmeekt; ze wist dat hij nooit om iets voor zichzelf zou hebben gesmeekt.

Licht kaatste tegen de muur toen de deken voor de deuropening opzij werd getrokken. Uit de richting en de intensiteit van het licht dacht Kahlan op te maken dat het rond het middaguur van een licht bewolkte dag was. Richard verscheen naast haar; zijn lange gestalte torende boven haar uit en wierp een schaduw over haar romp.

Hij droeg een zwart, mouwloos hemd, zonder zijn overhemd of schitterende zwarte met goudkleurige tuniek, zodat zijn gespierde armen bloot waren. Aan zijn linkerheup, de kant die naar haar toe was gedraaid, werd het licht weerkaatst door de knop van zijn unieke zwaard. Zijn brede schouders deden het kamertje nog kleiner lijken dan het even tevoren had gedaan. Zijn gladgeschoren gezicht, zijn krachtige kaaklijn en de kordate vorm van zijn mond pasten perfect bij zijn sterke gestalte. Zijn haar, tussen blond en bruin in, raakte net de achterkant van zijn nek. Maar wat vanaf het eerste ogenblik haar aandacht had getrokken, was de intelligentie die zo duidelijk te lezen stond in zijn doordringende grijze ogen.

'Richard,' fluisterde Kahlan, 'ik wil niet dat je voor mij smeekt.'

Zijn mondhoeken trokken in een zweem van een glimlach. 'Als ik wil smeken, doe ik dat.' Hij trok haar deken wat omhoog, zodat ze behaaglijk ondergestopt lag, hoewel ze al zweette. 'Ik wist niet dat je wakker was.'

'Hoe lang heb ik geslapen?'

'Een tijdje.'

Ze vermoedde dat het een hele tijd was geweest. Ze herinnerde zich niet dat ze hier was aangekomen, noch dat hij het huis had gebouwd dat nu om haar heen stond.

Kahlan voelde zich meer alsof ze in de tachtig was dan in de twintig. Ze was nooit eerder gewond geraakt, niet ernstig in elk geval, niet zo erg dat ze op het randje van de dood had gebalanceerd en zo lang volkomen hulpeloos was geweest. Ze vond het vreselijk, en ze vond het ook vreselijk dat ze de eenvoudigste dingen niet zelf kon doen. Meestal vond ze dat erger dan de pijn.

Ze was doordrongen van het onverwachte en volledige besef van de kwetsbaarheid van het leven; hoe kwetsbaar en sterfelijk ze zelf was. In het verleden had ze vele malen haar leven op het spel gezet en was ze vaak in gevaar geweest, maar als ze er nu op terugkeek, wist ze niet of

ze ooit echt had geloofd dat iets als dit haar kon overkomen. Nu ze werd geconfronteerd met deze realiteit, was het voor haar een schok.

Iets binnen in haar leek die avond gebroken te zijn; een idee over zichzelf, een vertrouwen. Ze had zo gemakkelijk dood kunnen gaan. Hun baby had dood kunnen gaan voordat die een kans had gehad om te leven.

‘Je gaat vooruit,’ zei Richard, alsof hij antwoord gaf op haar gedachten. ‘Dat zeg ik niet zomaar. Ik zie dat je geneest.’

Ze keek hem in zijn ogen en verzamelde de moed om uiteindelijk te vragen: ‘Hoe kunnen ze hier iets van de Orde weten?’

‘Mensen die voor de oorlog zijn gevlucht, zijn hierheen gekomen. En er zijn zelfs helemaal hier, waar ik ben opgegroeid, mannen geweest die de doctrine van de Imperiale Orde verspreiden. Hun woorden kunnen goed klinken, zelfs bijna zinnig, als je niet nadenkt en alleen maar voelt. De waarheid schijnt niet erg belangrijk te zijn,’ voegde hij eraan toe. Hij beantwoordde de onuitgesproken vraag in haar ogen. ‘De mannen van de Orde zijn weg. Die idioten van daarnet spuiden alleen maar dingen die ze hebben gehoord, dat is alles.’

‘Maar ze willen dat we weggaan. Ze klonken als mannen die woord houden.’

Hij knikte, maar toen kwam er weer iets van zijn glimlach terug. ‘Weet je dat we heel dicht bij de plek zijn waar ik je voor het eerst heb ontmoet, vorige herfst? Herinner je je dat nog?’

‘Hoe zou ik ooit de dag kunnen vergeten dat ik jou heb ontmoet?’

‘Onze levens waren toen in gevaar en we moesten hier weg. Ik heb er nooit spijt van gehad. Het was het begin van mijn leven met jou. Zolang we maar samen zijn, is al het andere onbelangrijk.’

Cara kwam snel door de deuropening lopen en bleef naast Richard staan, waardoor ze haar schaduw bij de zijne voegde, die te zien was op de blauwe katoenen deken die Kahlan tot aan haar oksels bedekte. In een strak rood leren pak gestoken, had Cara’s lichaam de vloeiende gratie van een valk: imponerend, snel en dodelijk. Mord-Sith droegen altijd hun rood leren pak als ze dachten dat er moeilijkheden dreigden. Dat Cara haar lange blonde haar in een dikke vlecht op haar rug droeg, was een ander kenmerk waaruit bleek dat ze tot de Mord-Sith behoorde, een elitekorps van lijfwachten van de Meester Rahl zelf.

Richard had de Mord-Sith in zekere zin geërfd toen hij de heerschappij over D’Hara erfde, een land dat hij niet eens kende toen hij opgroeide. Leiderschap was niet iets waarnaar hij had gestreefd, maar desondanks was het hem ten deel gevallen. Nu waren heel veel mensen van hem afhankelijker. De hele Nieuwe Wereld – Westland, het Middenland en D’Hara – vertrouwde op hem.

‘Hoe voelt u zich?’ vroeg Cara oprecht bezorgd.

Kahlan kon weinig meer opbrengen dan een schor gefluister. ‘Beter.’

‘Nou, als u zich beter voelt,’ bromde Cara, ‘vertel Meester Rahl dan dat hij me moet toestaan mijn werk te doen en zulke mannen het gepaste respect bij te brengen.’ Haar felle blauwe ogen gingen even naar de plek waar de mannen waren geweest toen ze hun dreigementen uitten. ‘De-ge-nen die ik in leven laat, tenminste.’

‘Cara, gebruik je verstand,’ zei Richard. ‘We kunnen deze plek niet in een vesting veranderen en ons elk uur van elke dag verdedigen. Die mannen zijn bang. Hoe verkeerd ze ook denken, ze zien ons als een gevaar voor hun leven en dat van hun gezin. Wij moeten beter weten dan een zinloze strijd te leveren als we die kunnen vermijden.’

‘Maar Richard,’ zei Kahlan terwijl ze haar rechterhand in een zwak gebaar naar de muur voor zich hief, ‘je hebt dit gebouwd...’

‘Alleen deze kamer. Ik wilde eerst voor onderdak voor jou zorgen. Dat heeft niet zoveel tijd gekost; ik moest alleen wat bomen kappen en splijten. De rest hebben we nog niet gebouwd. Het is geen bloedvergieten waard.’

Richard leek kalm, maar Cara was witheet. ‘Wilt u die obstinate echtgenoot van u vertellen dat hij me iemand moet laten doden voordat ik gek word? Ik kan niet werkloos toezien hoe mensen u tweeën bedreigen! Ik ben Mord-Sith!’

Cara nam haar taak, het beschermen van Richard – de Meester Rahl van D’Hara – en Kahlan, zeer serieus. Als het om Richards leven ging, was Cara volkomen bereid om eerst te doden en later te besluiten of dat nodig was geweest. Dat was een van de dingen die Richard niet toleerde.

Kahlans enige antwoord was een glimlach.

‘Biechtmoeder, u kunt Meester Rahl niet laten buigen voor de wil van zulke domme mannen. Zeg hem dat.’

Niet veel mensen die Kahlan had gekend, hadden haar in de loop van haar leven bij de naam ‘Kahlan’ aangesproken, zonder op zijn minst de titel ‘Belijdster’ ervoor te plaatsen. Ze had haar huidige titel – Biechtmoeder – echter talloze malen horen uitspreken, op een toon variërend van zeer eerbiedig tot bevend van angst. Veel mensen die voor haar neerknielden, waren niet eens in staat het woord te fluisteren, zo trilden hun lippen. Anderen fluisterden het met de kwaadste bedoelingen als ze alleen waren.

Kahlan was tot Biechtmoeder benoemd toen ze nog maar net in de twintig was; ze was de jongste Belijdster die ooit in die belangrijke functie was benoemd. Maar dat was een paar jaar geleden geweest. Nu was ze de enige Belijdster die nog in leven was.

Kahlan had de titel, het buigen en knielen, de eerbied, het ontzag, de angst en de kwade bedoelingen altijd verdragen omdat ze geen keuze had. Maar bovendien wás ze ook de Biechtmoeder, door opvolging en uitverkiezing; uit hoofde van de wet, haar eed en haar plicht.

Cara sprak Kahlan altijd aan als ‘Biechtmoeder’. Maar uit Cara’s mond klonk dat woord net even anders dan wanneer anderen het uitspraken. Het was bijna een uitdaging, een daad van opstandigheid door zich zo nauwgezet volgens de regels te gedragen, maar altijd met een zweem van warmte en spotternij. Als Cara het zei, hoorde Kahlan niet zozeer ‘Biechtmoeder’ als wel ‘zuster’. Cara kwam uit het verre land D’Hara. Niemand, waar ook ter wereld, werd door Cara als haar meerdere beschouwd, behalve de Meester Rahl. Ze kon Kahlan hooguit erkennen als haar gelijke in haar plicht jegens Richard. Maar het was een groot compliment om door Cara als gelijke te worden beschouwd.

Als Cara Richard echter aansprak als Meester Rahl, bedoelde ze niet ‘broeder’. Dan zei ze precies wat ze bedoelde: Meester Rahl.

Voor de mannen met de kwade stemmen was de Meester Rahl net zo’n vreemde notie als het verre land D’Hara. Kahlan kwam uit het Middenland, dat tussen D’Hara en Westland in lag. De mensen hier in Westland wisten niets van het Middenland of de Biechtmoeder. Tientallen jaren lang waren de drie delen van de Nieuwe Wereld gescheiden geweest door ondoordringbare grenzen, en alles aan de andere kant van zo’n grens was in nevelen gehuld geweest. In de voorgaande herfst waren die grenzen verdwenen.

En toen, in de winter, was de gemeenschappelijke barrière ten zuiden van de drie landen doorbroken. Deze had hen drieduizend jaar lang beschermd tegen de dreiging van de Oude Wereld, en als resultaat daarvan had de Imperiale Orde vrijelijk de Nieuwe Wereld binnen kunnen trekken. In het afgelopen jaar was de wereld in een chaos veranderd; alles wat iedereen van kinds af aan had gekend, was omvergeworpen.

‘Ik laat je geen mensen kwaad doen enkel en alleen omdat ze weigeren ons te helpen,’ zei Richard tegen Cara. ‘Het zou niets oplossen en ons alleen meer problemen bezorgen. Wat we hier hebben gebouwd, heeft maar weinig tijd gekost. Ik dacht dat dit een veilige plek zou zijn, maar dat is het niet. We trekken gewoon verder.’

Hij wendde zich weer tot Kahlan. Zijn stem verloor alle heftigheid.

‘Ik hoopte dat ik je naar huis kon brengen, naar een vredige en rustige plek, maar het ziet ernaar uit dat ze me thuis ook niet willen. Het spijt me.’

‘Alleen die mannen niet, Richard.’ Kort voordat Kahlan was aangevallen en in elkaar geslagen, hadden de inwoners van het land Anderith Richards voorstel verworpen om zich aan te sluiten bij het D’Haraanse

Rijk dat hij aanvoerde in het gevecht om vrijheid. In plaats daarvan had de bevolking van Anderith verkozen zich aan te sluiten bij de Imperiale Orde. Daarna had Richard de gewonde Kahlan meegenomen en leek hij alles achter zich te hebben gelaten. ‘Je hebt toch ook echte vrienden hier?’ ‘Ik heb nog geen tijd gehad... Ik wilde eerst een onderkomen bouwen. Er is nu geen tijd meer. Misschien later.’

Kahlan stak haar hand uit naar de zijne, die langs zijn lichaam hing. Zijn vingers waren te ver weg. ‘Maar, Richard...’

‘Hoor eens, het is niet veilig om hier te blijven. Zo eenvoudig is het. Ik heb je hierheen gebracht omdat ik dacht dat het een veilige plek zou zijn waar je kon herstellen en op krachten kon komen. Ik had het mis. Dat is het niet. We kunnen hier niet blijven. Begrijp je?’

‘Ja, Richard.’

‘We moeten verder trekken.’

‘Ja, Richard.’

Er zat meer achter, dat wist ze; iets veel belangrijkers dan de beproevingen die ze op korte termijn zou moeten doorstaan. Hij had een afwezige, verontruste blik in zijn ogen.

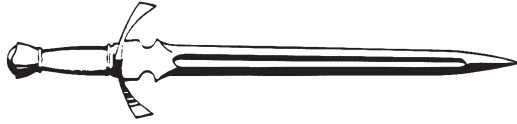
‘En de oorlog dan? Iedereen is afhankelijk van ons... van jou. Ik kan niet veel doen totdat ik beter ben, maar ze hebben jou nu nodig. Het D’-Haraanse Rijk heeft je nodig. Jij bent de Meester Rahl. Jij bent hun aanvoerder. Wat doen we hier? Richard...’ Ze wachtte totdat hij haar aankeek. ‘Waarom lopen we weg als iedereen op ons rekent?’

‘Ik doe wat ik moet doen.’

‘Wat je moet doen? Wat bedoel je daarmee?’

Er trok een schaduw over zijn gezicht terwijl hij zijn blik afwendde.

‘Ik... heb een visioen gehad.’

‘Een visioen?’ vroeg Kahlan oprecht verbaasd.
Richard had een hekel aan alles wat met profetie te maken had.
Profetieën hadden hem al heel wat problemen bezorgd.

Ze waren altijd dubbelzinnig en meestal cryptisch, hoe duidelijk ze in eerste instantie ook leken. De ongeschoolden werden gemakkelijk misleid door de eenvoudige constructie die ze bij oppervlakkige beschouwing vaak leken te hebben. Onnadenkend aanhangen van een letterlijke interpretatie van een profetie had in het verleden vaak tot ingrijpende gebeurtenissen geleid, variërend van moord tot oorlog. Als gevolg daarvan deden degenen die met profetieën te maken hadden grote moeite om die geheim te houden.

Profetie was, in elk geval op het eerste gezicht, voorbestemming; Richard geloofde dat de mens zijn eigen lot bepaalde. Hij had haar eens gezegd: ‘Profetie kan alleen zeggen dat de zon morgen zal opkomen. Ze kan niet zeggen wat je met je dag gaat doen. Het invullen van je dag is niet de voltoering van profetie, maar de voltoering van je eigen wil.’

Shota, de heks, had geprofeteerd dat Richard en Kahlan een zoon zouden krijgen die groot kwaad zou aanrichten. Richard had meer dan eens bewezen dat Shota’s visie op de toekomst zo niet zeer gebrekkig, dan toch in elk geval veel complexer was dan Shota zelf deed voorkomen. Net als Richard geloofde ook Kahlan niet in Shota’s voorspelling.

Verscheidene malen was Richards visie op profetie correct gebleken. Richard had eenvoudigweg genegeerd wat de profetieën zeiden en gedaan wat hij vond dat hij moest doen. Doordat hij dat deed, kwamen de profetieën uiteindelijk vaak toch uit, maar op manieren die niet voorspelbaar waren geweest. Zo werd de waarde van het profeteren tegelijk bewezen en ontkracht; het loste niets op en er bleek alleen maar uit dat het inderdaad een eeuwig raadsel was.

Richards grootvader, Zedd, die, niet ver van waar ze nu waren, hem mee

had opgevoed, had niet alleen het feit geheim gehouden dat hijzelf een tovenaars was. Om Richard te beschermen, had hij ook verzwegen dat de vader van Richard Darken Rahl was en niet George Cypher, de man die als een vader van hem hield en hem had grootgebracht. Darken Rahl, een machtige tovenaars, was destijds de gevaarlijke, gewelddadige heerser van het verre D'Hara. Richard had de gave van de magie via twee lijnen geërfd. Nadat hij Darken Rahl had gedood, had hij ook de heerschappij over D'Hara geërfd, een land dat in veel opzichten een net zo groot mysterie voor hem was als zijn eigen magische kracht.

Kahlan, die uit het Middenland kwam, was opgegroeid temidden van tovenaars; Richards vermogen was niet te vergelijken met dat van enige tovenaars die ze had gekend. Hij bezat niet één aspect van de gave, maar vele, en niet één kant, maar beide: hij was een oorlogstovenaar. Een deel van zijn uitrusting kwam uit de Tovenaarsburcht en was drieduizend jaar lang niet gedragen, niet meer sinds de laatste oorlogstovenaar had geleefd.

Nu de gave onder de mensheid uitstierf, waren tovenaars zeldzaam; Kahlan had er slechts een stuk of tien gekend. Onder tovenaars waren profeten het zeldzaamst; ze wist van het bestaan van slechts twee van hen. Een van die twee was een voorouder van Richard, wat het alleen maar voorstelbaarder maakte dat Richard ook visioenen zou hebben. Maar Richard had profetie altijd behandeld als een adder die hij in zijn bed vond. Teder, alsof er op de hele wereld niets kostbaarders bestond, tilde Richard haar hand op. 'Weet je nog hoe ik het altijd had over de prachtige plekken die alleen ik ken, in de bergen ten westen van de plaats waar ik ben opgegroeid? De speciale plekken die ik je altijd heb willen laten zien? Daar breng ik je heen, want daar zullen we veilig zijn.'

'De D'Haranen zijn aan u gebonden, Meester Rahl,' bracht Cara hem in herinnering, 'en ze zullen u via die band kunnen vinden.'

'Maar onze vijanden zijn niet aan me gebonden. Zij zullen niet weten waar we zijn.'

Cara leek dat een aangename gedachte te vinden. 'Als er nooit mensen op die plekken komen, zullen er geen wegen zijn. Hoe krijgen we de wagen daar dan? De Biechtmoeder kan niet lopen.'

'Ik maak een draagbaar. Daar kunnen we haar samen in dragen.'

Cara knikte bedachtzaam. 'Dat zouden we kunnen doen. Als er geen andere mensen zijn, dan bent u tweeën in elk geval veilig.'

'Veiliger dan hier. Ik had verwacht dat de mensen hier ons met rust zouden laten. Ik had niet verwacht dat de Orde zo ver weg ook al onrust had gestookt; nu nog niet, in elk geval. Die mannen zijn meestal de kwaadsten niet, maar ze juinen zichzelf op tot een gevaarlijke gemoedstoestand.'

‘De lafaards zijn weer onder de rokken van hun vrouwen gevluht. Ze zullen pas morgenochtend terugkomen. We kunnen de Biechtmoeder laten rusten en dan voor zonsopgang vertrekken.’

Richard wierp Cara een veelbetekenende blik toe. ‘Een van die mannen, Albert, heeft een zoon, Lester. Lester en zijn maat, Tommy Lancaster, hebben eens geprobeerd me met pijlen te doorboren omdat ik een geintje had bedorven dat Tommy met iemand wilde uithalen, die hij kwaad wilde doen. Nu missen Tommy en Lester heel wat tanden. Albert zal Lester vertellen dat wij hier zijn, en kort daarna zal Tommy Lancaster het ook horen.’

Nu de Imperiale Orde hen heeft bestookt met praatjes over een nobele oorlog in dienst van het goede, zullen die mannen zich voorstellen dat ze oorlogshelden zijn. Normaal gesproken zijn ze niet gewelddadig, maar vandaag waren ze onredelijker dan ik ze ooit heb meegemaakt. Ze zullen zich moed gaan indrinken. Tegen die tijd zullen Tommy en Lester zich bij hen hebben gevoegd, en die zullen iedereen opjutten met hun verhalen over hoe ik hun onrecht heb gedaan en hoe ik een gevaar ben voor nette mensen. Aangezien ze met veel meer zijn dan wij, zullen ze de voordelen ervan gaan inzien om ons te doden: ze beschermen hun gezinnen en verrichten een goede daad voor de gemeenschap en hun Schepper. Vol drank en bravoure, willen ze vast niet wachten tot de ochtend. Ze zullen vanavond nog terugkomen. We moeten nu vertrekken.’

Cara leek zich geen zorgen te maken. ‘Ik vind dat we ze moeten opwachten, en als ze terugkomen radicaal een einde maken aan het gevaar.’ ‘Sommigen zullen andere vrienden meebrengen. Ze zullen met velen zijn tegen de tijd dat ze hier aankomen. We moeten aan Kahlan denken. Ik wil niet het risico lopen dat een van ons gewond raakt. We hebben niets te winnen door tegen ze te vechten.’

Richard trok de eeuwenoude, bewerkte leren bandelier, waaraan de goud met zilveren schede met zijn zwaard hing, over zijn hoofd en hing hem over de stomp van een tak die uit een boomstronk stak. Cara sloeg met een ongelukkig gezicht haar armen over elkaar. Ze hield er niet van om iets wat een bedreiging vormde te laten rusten. Richard pakte zijn opgevouwen zwarte overhemd van de vloer langs de muur, waar Kahlan het niet had zien liggen. Hij stak een arm in een mouw en trok het aan. ‘Een visioen?’ vroeg Kahlan ten slotte opnieuw. Hoe lastig die mannen ook konden zijn, ze waren op het ogenblik niet haar grootste zorg. ‘Heb je een visioen gehad?’

‘Door de plotselinge duidelijkheid ervan voelde het als een visioen, maar het was eigenlijk meer een openbaring.’

‘Een openbaring.’ Ze wilde dat ze meer kon uitbrengen dan een hees gefluister. ‘En welke vorm nam die openbaring dan aan?’

‘Van inzicht.’

Kahlan staarde naar hem op. ‘Inzicht waarin?’

Hij begon zijn overhemd dicht te knopen. ‘Door die bewustwording ben ik het grotere geheel gaan begrijpen. Ik ben gaan begrijpen wat ik moet doen.’

‘Ja,’ mopperde Cara, ‘en wacht maar totdat u hoort wat dat is. Vertel het haar maar.’

Richard keek Cara dreigend aan en ze beantwoordde zijn blik op gelijke wijze. Na enige tijd richtte hij zijn aandacht weer op Kahlan.

‘Als ik onze strijdkrachten aanvoer in deze oorlog, zullen we verliezen. Heel veel mensen zullen voor niets sterven. Het resultaat zal een wereld zijn die aan de Imperiale Orde is onderworpen. Als ik onze kant niet aanvoer in de strijd, zal de wereld nog steeds zuchten onder het juk van de Orde, maar er zullen veel minder mensen sterven. Alleen op die manier zullen we een kans maken.’

‘Door te verliezen? Wil je eerst verliezen, en daarna pas vechten...? Hoe kunnen we ook maar overwegen om de strijd voor de vrijheid te staken?’

‘Anderith heeft me een lesje geleerd,’ zei hij. Zijn stem was ingehouden, alsof hij betreurde wat hij zei. ‘Ik kan deze oorlog niet doorzetten. Om vrijheid te verwerven is inzet nodig, en om vrijheid te handhaven waakzaamheid. De mensen stellen de vrijheid pas op prijs nadat die hun is afgenomen.’

‘Dat geldt niet voor iedereen,’ wierp Kahlan tegen.

‘Er zijn altijd uitzonderingen, maar de meesten begrijpen het niet eens, en het interesseert ze ook niet; het is net als met magie. Daar deinzen de mensen ook zonder na te denken voor terug, zonder de waarheid in te zien. De Orde biedt hun een wereld zonder magie en kant-en-klare antwoorden op alles. Onderworpenheid is eenvoudig. Ik dacht dat ik mensen kon overtuigen van de waarde van hun eigen leven en van de vrijheid. In Anderith hebben ze me laten zien hoe dom ik ben geweest.’

‘Anderith is maar één plaats...’

‘Anderith was geen uitzondering. Kijk maar naar alle problemen die we op andere plekken hebben gehad. Zelfs hier hebben we problemen, waar ik ben opgegroeid.’ Richard begon zijn overhemd in zijn broek te stoppen. ‘Mensen dwingen voor vrijheid te vechten is de grootste tegenstrijdigheid die er bestaat. Niets dat ik zeg kan de mensen ertoe brengen er iets om te geven... Ik heb het geprobeerd. Degenen die vrijheid op prijs stellen, zullen moeten vluchten, zich verbergen, proberen te overleven en te doorstaan wat zeker komen zal. Ik kan het niet voorkomen. Ik kan hen niet helpen. Dat weet ik nu.’

‘Maar Richard, hoe kun je er ook maar over piekeren...’

‘Ik moet doen wat voor ons het beste is. Ik moet zelfzuchtig zijn; het leven is veel te waardevol om achteloos te verkwisten aan nutteloze zaken. Er is geen groter kwaad dan dat. De mensen kunnen alleen worden gered van het aanstaande donkere tijdperk van onderworpenheid en slavernij als ze ook gaan inzien hoe waardevol hun eigen leven is, hun vrijheid, en als ze bereid zijn om voor zichzelf op te komen. Wij moeten proberen in leven te blijven in de hoop dat die dag zal aanbreken.’

‘Maar we kunnen deze oorlog winnen. We moeten winnen.’

‘Denk je dat ik zomaar ten strijde kan trekken en mannen kan aanvoeren en dat we dan zullen winnen omdat ik dat wil? Dat zal niet gebeuren. Er is meer voor nodig dan mijn wil. Er zijn enorme aantallen mensen voor nodig die de zaak volledig zijn toegedaan. Die hebben we niet. Als we onze strijdkrachten inzetten tegen de Orde, zullen we worden vernietigd en elke kans om in de toekomst vrijheid te verwerven zal voor altijd zijn vervlogen.’ Hij haalde zijn vingers door zijn haar. ‘We moeten onze strijdmacht niet aanvoeren tegen het leger van de Orde.’

Hij draaide zich om en trok zijn zwarte, aan de zijkant open tuniek over zijn hoofd. Kahlan spande zich in om haar stem kracht te geven, zodat ze uiting kon geven aan haar grote ongerustheid.

‘Maar wat gebeurt er dan met al diegenen die bereid zijn om te vechten, alle legers die al klaarstaan? Dat zijn goede mannen, competente soldaten die tegen Jagang willen vechten en zijn Imperiale Orde willen tegenhouden en teruggedrijven naar de Oude Wereld. Wie zal onze mannen aanvoeren?’

‘Aanvoeren naar wat? De dood? Ze kunnen niet winnen.’

Kahlan was ontzet. Ze stak haar hand op en greep hem bij zijn mouw voordat hij kon bukken om zijn brede riem te pakken. ‘Richard, je zegt alleen maar dat we moeten weglopen van de strijd om wat er met mij is gebeurd.’

‘Nee. Ik had het diezelfde avond al besloten, voordat jij werd aangevallen. Toen ik alleen een wandeling ging maken, na de stemming, heb ik diep nagedacht. Ik kwam tot dit besef en heb een beslissing genomen. Wat jou is overkomen, maakte geen enkel verschil, behalve dat het bewees dat ik gelijk heb en dit veel eerder had moeten bedenken. Als ik dat had gedaan, zou jij nooit gewond zijn geraakt.’

‘Maar als de Biechtmoeder niet gewond was geraakt, had u zich de volgende ochtend beter gevoeld en was u van gedachten veranderd.’

Licht dat door de deuropening achter hem scheen, zette de oeroude symbolen die zich langs de rechte randen van zijn tuniek kronkelden in een gouden gloed. ‘Cara, wat zou er gebeuren als ik samen met haar was aangevallen en we allebei dood waren? Wat zouden jullie dan doen?’

‘Ik weet het niet.’

‘Daarom trek ik me terug. Jullie volgen me, maar nemen niet deel aan een strijd voor jullie eigen toekomst. Je antwoord had moeten zijn dat jullie verder zouden vechten voor jullie zelf, voor jullie vrijheid. Ik ben gaan inzien dat ik hierin een vergissing heb gemaakt en dat we op deze manier niet kunnen winnen. De Orde is een te gevaarlijke tegenstander.’ Kahlans vader, koning Wyborn, had haar geleerd hoe je tegen zo’n overmacht moest vechten, en ze had er praktijkervaring mee. ‘Hun leger is dan misschien veel groter dan het onze, maar dat maakt het niet onmogelijk. Wij moeten alleen slimmer zijn dan zij. Ik zal je daarmee helpen, Richard. We hebben ervaren officieren. We kunnen het klaarspelen. We moeten wel.’

‘Kijk eens hoe de aanhang van de Orde groeit door woorden die mooi klinken’ – Richard maakte een weids armgebaar – ‘zelfs op afgelegen plaatsen als hier. We weten precies hoe verwerpelijk de Orde is, en toch sluiten mensen overal zich er geestdriftig bij aan, ondanks de gruwelijke waarheid van alles waar de Imperiale Orde voor staat.’

‘Richard,’ fluisterde Kahlan, en ze probeerde het laatste restje van haar stem niet te verliezen, ‘ik heb die jonge Galeaanse rekruten aangevoerd tegen een leger van ervaren soldaten van de Orde dat een enorme overmacht vormde, en we hebben overwonnen.’

‘Precies. Zij hadden net hun woonplaats gezien nadat de Orde daar had huisgehouden. Iedereen van wie ze hielden was vermoord, alles wat ze hadden gekend was verwoest. Die mannen vochten omdat ze wisten waar ze voor vochten. Ze zouden zich toch wel op de vijand hebben geworpen, of jij ze nu aanvoerde of niet. Maar zij waren de enigen, en hoewel ze geslaagd zijn, zijn de meesten van hen omgekomen in de strijd.’

Kahlan kon haar oren niet geloven. ‘Dus je laat de Orde op andere plekken hetzelfde doen zodat de mensen een reden hebben om te vechten? Je wilt je afzijdig houden terwijl de Orde honderdduizenden onschuldige mensen afslacht? Je wilt ermee ophouden omdat ik gewond ben geraakt. Goede geesten, ik hou van je, Richard, maar doe me dit niet aan. Ik ben de Biechtmoeder, ik ben verantwoordelijk voor het leven van de mensen van het Middenland. Doe dit niet omdat dit mij is overkomen.’ Richard klikte zijn met leer gevoerde zilveren polsbanden om. ‘Ik doe dit niet omdat dit jou is overkomen. Ik help die levens redden op de enige manier die kans van slagen heeft. Ik doe het enige dat ik kan doen.’ ‘U neemt de makkelijke weg,’ zei Cara.

Richard ging kalm en oprecht op haar uitdaging in. ‘Cara, ik doe het moeilijkste dat ik ooit heb moeten doen.’

Kahlan wist nu zeker dat de afwijzing door het Anderithse volk harder bij hem was aangekomen dan ze had beseft. Ze pakte twee van zijn vingers en kneep er meelevend in. Hij had zich met hart en ziel ingezet om

die mensen de knechting door de Orde te besparen. Hij had geprobeerd hen de waarde van vrijheid te doen inzien door hun de vrijheid te geven hun eigen lot te bepalen. Hij had vertrouwen in hen gesteld.

In een verpletterende nederlaag had een enorme meerderheid alles wat hij hun had geboden afgewezen, en daarmee dat vertrouwen geschaad. Kahlan dacht dat, als hij wat tijd had om te herstellen, net als bij haar ook bij hem de pijn minder zou worden. ‘Je kunt jezelf niet verantwoordelijk stellen voor de val van Anderith, Richard. Jij hebt je best gedaan. Het was niet jouw schuld.’

Hij pakte zijn brede leren riem met de met goud bewerkte gordeltassen en gespte die over de schitterende tuniek.

‘Als je de aanvoerder bent, is alles jouw schuld.’

Kahlan wist hoe waar dat was. Ze dacht dat ze hem misschien van gedachten kon doen veranderen door een andere benadering te kiezen.

‘Welke vorm nam dat visioen aan?’

Richards doordringende grijze ogen keken haar strak aan, bijna waarschuwend.

‘Visioen, openbaring, bewustwording, voorspelling, profetie... inzicht; noem het maar hoe je wilt, want in dit geval was het alles in een, en on dubbelzinnig. Ik kan het niet beschrijven, behalve dat het lijkt alsof ik het altijd al geweten moet hebben. Misschien heb ik dat ook wel. Het waren niet zozeer woorden als wel een volledig concept, een conclusie, een waarheid die me volkomen duidelijk werd.’

Ze wist dat hij verwachtte dat ze hier genoeg mee nam. ‘Als het je zo duidelijk werd en zo on dubbelzinnig is,’ drong ze aan, ‘moet je het toch in woorden kunnen uitdrukken.’

Richard liet de bandelier over zijn hoofd glijden en legde hem over zijn rechterschouder. Terwijl hij het zwaard goed hing tegen zijn linkerheup, fonkelde het licht in het gedreven gouddraad dat door het zilverdraad van het gevest was geweven en het woord WAARHEID vormde.

Zijn voorhoofd was glad en zijn gezicht kalm. Ze wist dat ze eindelijk bij de kern van de zaak waren gekomen. Doordat hij er zo zeker van was, zou hij geen reden hebben om het voor haar te verzwijgen als ze het wilde horen, en dat wilde ze. Zijn woorden kwamen met een rustige kracht, als een tot leven gekomen profetie.

‘Ik ben te snel een leider geworden. Niet ik moet mezelf bewijzen jegens de mensen, maar de mensen moeten zich nu bewijzen jegens mij. Tot die tijd moet ik hen niet aanvoeren, anders is alle hoop verloren.’

Zoals hij daar stond, met rechte rug, mannelijk, imponerend in zijn zwarte uitrusting van oorlogstovenaar, zag hij eruit alsof hij poseerde voor een beeld van wie hij was: de Zoeker van Waarheid, waartoe hij rechtmatig was benoemd door Zeddicus Zu'l Zorander, de Eerste Tovenaar

zelf... en Richards grootvader. Het had Zedds hart bijna gebroken om dat te doen, omdat Zoekers zo vaak jong en gewelddadig om het leven kwamen.

Zolang hij leefde, was een Zoeker een wet op zich. Bijgestaan door de ontzagwekkende kracht van zijn zwaard, kon een Zoeker koninkrijken omverwerpen. Dat was een van de redenen dat het zo belangrijk was om de juiste persoon in die functie te benoemen, een gewetensvol iemand. Zedd stelde dat de Zoeker in zekere zin zichzelf benoemde, door zijn eigen karakter en daden, en dat de Eerste Tovenaar alleen maar hoefde te handelen naar zijn observaties door hem officieel te benoemen en hem het wapen te geven dat zijn levenslange metgezel zou zijn.

Er waren zoveel verschillende kwaliteiten en verantwoordelijkheden verenigd in deze man, van wie ze hield, dat ze zich soms afvroeg hoe hij ze allemaal met elkaar kon verzoenen.

‘Richard, ben je daar zo zeker van?’

Omdat de functie zo belangrijk was, hadden Kahlan en Zedd gezworen hun leven te zullen geven om Richard als de pas benoemde Zoeker van Waarheid te verdedigen. Dat was kort nadat Kahlan hem had ontmoet. Als Zoeker was Richard gaan aanvaarden wat er allemaal op zijn schouders werd geladen en het enorme vertrouwen waar gaan maken dat er in hem werd gesteld.

Zijn grijze ogen gloeiden bijna van vastberadenheid toen hij haar antwoordde.

‘Ik kan me alleen door de rede laten regeren. De eerste wet van de rede is: wat bestaat, bestaat; wat is, is. Op dit onherleidbare basisprincipe is alle kennis gebouwd. Dit is het fundament van waaraf we het leven kunnen omhelzen. De rede is een keuze. Wensen en grillen zijn geen feiten, en ook geen middel om die te ontdekken. De rede is onze enige manier om de realiteit te begrijpen, ons basisgereedschap om te overleven. Het staat ons vrij om de inspanning van nadenken te vermijden, om de rede te verwerpen, maar de straf daarvoor kunnen we niet ontlopen: we zullen in de afgrond vallen die we weigeren te zien.

Als ik de rede niet inzet in deze strijd, als ik mijn ogen sluit voor de realiteit van wat is en alleen denk aan wat ik zou willen, zullen we allebei omkomen, en voor niets. Dan zullen we slechts twee van de ontelbare miljoenen naamloze lijken zijn onder de grijze, sombere avondhemel van de mensheid. In de duisternis die zal volgen, zullen onze botten tot betekenisloos stof vervallen.

Uiteindelijk, misschien over duizend jaar of misschien nog later, zal het licht van de vrijheid weer opkomen om over een vrij volk te schijnen, maar tussen nu en dat moment zullen er miljoenen en nog eens miljoenen mensen geboren worden in een uitzichtloze ellende en geen andere

keuze hebben dan te zuchten onder het juk van de Orde. Wij zullen, door de rede te negeren, die bergen gebroken lichamen op ons geweten hebben, de ravage van levens die enkel zijn ondergaan, maar niet geleefd.'

Kahlan kon de moed niet opbrengen om iets te zeggen, laat staan er iets tegenin te brengen; als ze dat op dat moment had gedaan, zou ze hem vragen zijn inzicht te negeren en te kiezen voor wat volgens hem een bloedbad zou worden. Maar als ze zouden doen wat ze volgens hem moesten doen, zou dat haar volk hulpeloos in de klauwen van de dood jagen.

Kahlans zicht werd waterig en wazig en ze draaide haar hoofd af.

'Cara,' zei Richard, 'span de paarden voor de wagen. Ik ga het terrein om ons heen verkennen om er zeker van te zijn dat ons geen verrassingen te wachten staan.'

'Ik ga wel op verkenning uit terwijl u de paarden voorspant. Ik ben uw lijfwacht.'

'Je bent ook een vriendin. Ik ken dit land beter dan jij. Span de paarden voor en zeur er verder niet over.'

Cara rolde met haar ogen en snoof, maar beende weg om te doen wat hij vroeg.

Er hing een stilte in de kamer. Richards schaduw gleed van de deken af. Toen Kahlan fluisterde dat ze van hem hield, bleef hij even staan en keek om. Zijn schouders leken de last te verraden die hij torste.

'Ik wou dat ik het kon, maar ik kan de mensen niet aan het verstand brengen wat vrijheid is. Het spijt me.'

Ergens in haar binnenste vond Kahlan een glimlach voor hem. 'Misschien is het helemaal niet zo moeilijk.' Ze gebaarde naar de vogel die hij in de muur had gesneden. 'Laat hun dat gewoon zien, dan zullen ze begrijpen wat vrijheid eigenlijk betekent: om op je eigen vleugels te vliegen.'

Richard glimlachte, dankbaar dacht ze, voordat hij door de deuropening verdween.